

moet erkennen — ook alle oefening ontbreken. Daarom kon ik de gevonden lichamen niet nader definieeren; en al trok ik ook een basis met karakteristieke physiologische eigenschappen uit typhus-faeces, ik ben niet zeker, (ja in rechtmatigen twijfel) een volgende maal in andere faeces hetzelfde alcaloïde te zullen vinden; daarom, en om de onbekendheid met de chemische constitutie kan er van eene naamgeving van dit alcaloïde, evenmin als van de andere door mij gevondene, geen sprake zijn. Vóór BRIEGER is men, heel onwetenschappelijk, al te kwistig met de namen geweest; maar als een gevonden ptomaine met dit of dat alcaloïde een spoor physiologische en reactieve eigenschappen gemeen had, dan noemde men dit hiernaar.

Betrekkelijk weinige chemische reacties kon ik met mijne geïsoleerde ptomainen nemen, wegens de geringe hoeveelheid, die geogst werd, en die ik nog deelen moest met het physiologisch experiment 1).

Natuurlijk zijn er ook stemmen opgegaan tegen het bestaan van ptomainen. CASALA 2) ontkende nog in 1881 hunne alcaloiden-natuur, en hield ze voor N-houdende lichamen, analoog aan leucine of tyrosine of aan het eiwit zelf, waaruit zij afstammen.

ALBERTINI schreef hunne giftige werking toe, niet aan de pseudo-alcaloïden, maar aan de onzuiverheden, die mede geëxtraheerd werden.

Anderen beweerden, dat de alcaloïden in lijken gevonden restes waren van voedsel of medicamenten in vivo gebruikt. Nog anderen geloofden aan kunstproducten.

Vóór BRIEGER schijnen er wel kunstproducten voor ptomainen uitgegeven te zijn.

Na al het aangevoerde behoeft het goed recht der ptomainen waarlijk niet nader verdedigd te worden. Wat de laatste bedenking betreft, bewijst BRIEGER uit een proef, dat het cholin, door hem uit *lijken* verkregen, niet bij het indampen uit het lecithin wordt afgespleten, maar in de daad gepraeformeerd in de lijken als zoodanig bestaat. Het gelukte hem namelijk niet bij langer verwarmen uit een zoo lecithin-rijk orgaan, als de hersenen zijn, met 2 pCt. HCl het cholin direct af te splitsen — terwijl wel neuriden verkregen werd. Eerst bij langere inwerking van geconcentreerd HCl werd cholin daaruit verkregen.

Geldermalsem, Nov. 1885.

Dr. s. R. HERMANIDES.

I N G E Z O N D E N.

TYMPANITIS OF GEEN TYMPANITIS?

Het belangrijke artikel van den Hoogleraar TALMA, in N°. 9 van dit *Tijdschrift* doet een eenvoudig practicus de vrijheid nemen eenige inlichting te vragen.

1) Aan den Geneeskundigen Kring van Tiel heb ik eenige der praeparaten ver-
toond, o. a. mikroskopisch de schoone kristallen der garnalen-ptomainen.

2) *Bulletin de l'Académie de médecine.* 1882. p. 158.

Bij zenuwachtige boerendochters, en andere zoogenoemd hysterische personen, dikwijls in de gelegenheid tot waarneming van het verschijnsel der „maagopzetting” of van den „vollen buik”, waardoor de lijdens, met alle kleedingstukken om het middel losgemaakt, worden aangetroffen, gaf ik, met later hoorbaar knaleffect, per os of per anum, steeds aqua menthae, foeniculi, of Spir. ammoniae anis.

Als de verklaring van Prof. TALMA juist is, bestaat er eigenlijk geen overmatige hoeveelheid gas in maag of darmkanaal. Als ik ten minste de beschouwingen van Z.H.Gel. goed begrijp, wordt door het naar beneden en voren drukken van de buiksingewanden slechts een tympanitis gesimuleerd. Maar waarom gevoelen mijne lijdens zich dan zoo zalig verlicht door ructus of flatus?

Ik heb in mijn eenvoud ook wel eens over de oorzaken van de „trommelzucht” nagedacht. Ik meende, daar al de daaraan lijdende personen, in meerderen of minderen graad, ik zal maar zeggen „dyspeptisch” waren, dat zij daardoor werkelijk primair last hadden van te veel gas in hun maag-darmkanaal, dat er moeielijk uit kon gedreven worden. Nu gaat door de theorie van Prof. TALMA mij wel een licht op, als ik aanneem, dat die „tympanitischen” om het hinderlijk belemmerd worden hunner inademing te verbeteren hun middelrif permanent sterk samengetrokken houden. Zij gaan dan daarna costaal ademen, en hebben minder last van hun vollen buik.

Daarom zal menigeen met mij Prof. TALMA dankbaar zijn voor het begrijpen van de vergissingen, door zulk een uitgezeten gespannen buik soms voorgekomen, en van de vermeerdering der „opzetting” door de middelrifskramp. Maar verklaart „hysterie” of „hypochondrie” dat er middelrifskramp komt, en is nu de buik maar schijnbaar tympanitisch? Of zijn de lieden hysterisch of hypochonder o. a. door hun tympanitis, of de aanleidingen daartoe, waarna zij dan hun buik nog meer doen zwellen?

Misschien is mijne vraag overbodig en onderstelt Prof. TALMA van zelf, dat er primair te veel gas is; maar ik kan het uit zijne mededeelingen niet zeker opmaken. Moet ik voortaan bij tympanitis van „zenuwachtigen” geen pepermunt of ammonia meer geven; daarop komt het voor de practici aan. SIMPLEX.

N A S C H R I F T.

Door de goede zorg van de geëerde Redactie van dit *Tijdschrift* daartoe in staat gesteld, wil ik met eenige woorden de vragen van mijn Collega SIMPLEX beantwoorden.

De opzetting van den buik moge afhangen van sterke gasontwikkeling, of van kramp van het diaphragma — in beide gevallen kan het ontwijken van gas uit maag en darmen aangenaam zijn, omdat het de spanning in de buikholte verlaagt. In hoe verre de bij vele personen onmiskenbaar weldadige werking van ructus en flatus op de psyche in het spel is, moet opzettelijke waarneming in ieder geval leeren.

„Qui bene distinguit etc.” — van belang zou het zijn, als SIMPLEX de trommelzucht bij zijne „boerendochters en andere zoogenoemd hysterische personen” nauwkeurig wilde bestudeeren; ik meen den weg te hebben aangeezen, dien hij daartoe met succes zou kunnen bewandelen.

Ik geloof voorts, dat een primair maaglijden *causa remota* of *proxima* van hysterie kan zijn (oneindig dikwijls is het dat van hypochondrie) en dus van tympanitis, maar meen als onbetwistbaar te mogen beschouwen, dat in zeer vele gevallen de tympanitis slechts een symptoom van hysterie is.

Of pepermunt of ammonia voordeelig kunnen zijn? Ja. Of zij het dikwijls zijn? Naar mijne ondervinding: neen. Ik betreur het, maar moet erkennen, dat alles wat ik tot dusverre beproefde, vrij wel zonder eenig effect bleef. A priori zou ik afzondering van de lijders willen aanbevelen voor die gevallen, waar werkelijk kramp van het diaphragma bestaat. TALMA.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

LONDEN. — Ter herinnering aan wijlen Miss HELEN PRIDEAUX, die gedurende haren geneeskundigen studietijd aan de Hoogeschool alhier eene gouden medaille verwierf en reeds als assistente bij het New Hospital for Women werkzaam was, maar in het vorige jaar kort vóór hare promotie aan diphtheritis bezweek, werd eene inschrijving tot vorming van een Memorial Fund geopend en door talrijke bijdragen gesteund. Bij eene in verband hiermede op 20 Februari, onder het Praesidium van Sir WILLIAM GULL, gehouden meeting van contribuanten, werd besloten om de renten der verkregen som iedere 2—3 jaren aan eene vrouw, als „the HELEN PRIDEAUX Prize Fund” uit te keeren, met het doel om haar bij haar eerste maatschappelijke optreden behulpzaam te zijn, na de voltooiing harer medische studiën. WILLIAM GULL, vroeger een tegenstander der geneeskundige vorming van de vrouw, verklaarde, dat die oppositie tegenover de sanctie aan de medische opleiding der vrouw, thans ook door de Wet verleend, als „unfair and factious” op geen redelijken grondslag meer berustte. Hij verheugde er zich integendeel in, dat aan de vrouw, die vroeger slechts op andere plaatsen in het Koninkrijk de door haar gezochte geneeskundige vorming kon deelachtig worden, thans ook de gelegenheid „to pass through the loftier portals of the University of London” geschonken was.

— Volgens *the Medical Record* wordt door Dr. BRUCE de circumcisie op pijnlooze wijze door de subcutane injectie van eenige druppels cocaïne-solutie (5 pCt.) in het weefsel der voorhuid en door druppeling dierzelfde solutie in het ostium urethrae en de praeputiaalzak, uitgevoerd.

— Het vraagstuk der opheffing van de bestaande pokken-gasthuizen, met het oog op het gevaar, dat zij voor hunne naaste omgeving opleveren, schijnt zijne oplossing nabij te zullen zijn. Bij monde van EDMOND CURRIE is thans voorgesteld om te Darenth een groot en blijvend pokken-gasthuis voor 600 patiënten op te richten. De verre afstand van Darenth van de Metropolis blijft echter bij den Local Government Board, met het oog op de vaak plotselinge behoeften van het oogenblik, een ernstig bezwaar opleveren en het is waarschijnlijk, dat nevens het te Darenth op te richten gasthuis toch de gelegenheid tot verpleging van 300 patiënten op de hospital-ships, benevens die van 40 in ieder der thans bestaande vijf pokken-asylums, niet zal kunnen opgegeven worden. De ervaring leerde toch, dat gedurende menige epidemie gelijktijdig in den nood van 1400—1500 pokpatiënten moest voorzien worden.

NEW-YORK. — Prof. Dr. J. C. DRAPER, Surgeon bij het Bellevue Hospital en laatstelijk Hoogleeraar in de Chemie bij het COOPER's Institute, die zich vooral door zijn boekwerk „Medical Physic” bekend maakte, is op 53jarigen leeftijd overleden.